

for Resten, særlig for Slutningen: Vedkommende — i „Politiken“, stod der i „Fyens Venstreblad“ et Referat af en Tale, som det ærede Medlem Hr. Rode havde holdt paa Ærø, og i denne Tale slaar det ærede Medlem Hr. Rode fast, at det, som ødelægger vort Samfund, er den økonomiske Frihed, som Venstre har indført. Naar man sammenholder disse Udtalelser, saa er man akkurat lige vidt, saa er man naaet frem og tilbage og har ingenting lært af det.

Men heldigvis var jeg en Gang i Sommer til et Møde sammen med det ærede Medlem Hr. P. Munch. Ved den Lejlighed talte det ærede Medlem Hr. P. Munch ogsaa om Industrikrisen og fremkom da med en Udtalelse om, at det, som skal nytte noget, det er Kontrol med Importen.

Hvad vil det nu sige, at man vil kontrollere Importen? Meningen er den, at man vil nedsætte et Udvalg eller en Kommission, der skal føre Tilsyn med, hvorledes vor Import foregaar; men der er ingen, der kan gaa ud fra, at en saadan Importkommission skal forholde sig fuldstændig passiv og, selv om der foregaar en Import, som den finder skadelig, skal nøjes med blot at se til. Meningen er selvfølgelig den, at en saadan Kontrollkomité skal gribe ind overfor Importen, og at den virkelige skal standse en Import, der er af skadelig Art. Derfor er det egentlig, naar det bliver ret forstaaet, det samme, som Socialdemokratiet forlanger, nemlig et Importforbud; og det mener jeg er en ganske ufremkommelig Vej, for det første af den Grund, jeg har nævnt, at man risikerer hele vor Eksport udadtil, men dernæst ogsaa af den Grund, at hvis man vil gaa den Vej, hvis man vil gribe til saa haardhændede Midler som Importforbud, saa maatte man selvfølgelig ogsaa gøre det næste Skridt og gaa til en Kontrol med de Virksomheder, der ellers i Læ af Importforbudet kunde tage ganske urimelige Produktionspriser eller Avancer. Det er ganske sikkert, at har man paa det Omraade sagt A, maa man ogsaa sige B.

Hvis man nu staar overfor at skulle gaa den Vej, vil det derfor være interessant at se, hvorledes den Virksomhed har set ud, som Staten i saa Henseende har udfoldet i Krigsaarene. Da var man i høj Grad inde paa at ville prisregulere overfor Importørerne, overfor Fabrikkerne, overfor de handlende; og jeg tror, det i nogen Grad er interessant at se paa, hvilke Resultater man da naaede til.

Man havde f. Eks. en Prisregulering overfor Skotøjsindustrien, den var anbefalet af Prisreguleringskommissionen, og den var

stadfæstet i en Bekendtgørelse, udsendt af Indenrigsminister Rode i 1918. Den gik ud paa, at nu skulde Skotøjsfabrikanterne nøjes med en Maksimal-Nettoavance af 10 pCt. Der er ingen Tvivl om, at da Befolkningen fik at vide, at man nu havde lavet den Aftale med den store Skotøjsindustri, at den skulde nøjes med en Nettoavance af 10 pCt., fik Befolkningen den Opfattelse, at det var ganske ualmindelig godt lavet. Men i Virkeligheden var det et ganske umuligt System for Samfundet at staa overfor; thi enhver kan forstaa, at Skotøjsindustrien derigennem blev interesseret i, at Arbejdslønnen blev saa høj som muligt, og at samtlige Produktionsomkostninger blev saa høje som muligt, for jo højere de kunde faa disse Poster op, desto mere blev de 10 pCt., de selv kunde faa.

Med Manufakturvareimportørerne havde man i Henhold til en Skrivelse af 11. December 1918 fra Den overordentlige Kommission faaet lavet en Aftale om, at nu maatte de kun have den samme procentvise Fortjeneste, som de havde i Aaret 1914. Ganske vist var der den Tilføjelse — det var en mærkelig Tilføjelse for Resten —, at i det Tilfælde, hvor den virkelige betalte Fakturapris lægges til Grund for Kalkulationen, maatte der yderligere tages 20 pCt. af Avancen fra 1914. Det er interessant at se, at det, man giver Importørerne af Manufakturvarer Lov til, er at tage samme procentvise Fortjeneste som i 1914, uden at man spørger, om det var en for Samfundet rimelig Fortjeneste, der var den herskende i 1914, og uden at tage Spor af Hensyn til, at de samme Varer var steget indtil det 10—12-dobbelte fra 1914 til 1919 — uden Hensyn dertil maa Importørerne procentvis tage samme Fortjeneste, som de tog i 1914, altsaa en Fortjeneste, der ligger indtil 12 Gange over Fortjenesten i 1914. Særlig interessant er alligevel den sidste Tilføjelse om Fortjenesten i de Tilfælde, hvor den virkelige betalte Fakturapris lægges til Grund for Kalkulationen. Man er altsaa virkelig gaaet ud fra, at Importørerne ved deres Beregninger overfor Staten, naar de skulde angive Grundlaget for den procentvise Fortjeneste, regnede med en uvirkelig Indkøbspris, for hvis man ikke var gaaet ud fra det, vilde der ikke være nogen Grund til at nævne, at i de bestemte Tilfælde, hvor den virkelige Fakturapris lagdes til Grund for Kalkulationen, maatte der tages yderligere 20 pCt. af Avancen i 1914. Naar man bagefter ser paa dette, forstaaer man, at den Slags Bestemmelser aldrig har